

zneje, ko se stranka preveč opomore, morda borba bila pretežka.

V narodnem oziru še utegnejo krščanski socialisti biti nam nevarnejši nego nemški liberalci. Poslednji so propadajoča, ti pa napredujoča stranka. Nemški nacionalci nam niso bili nevarni, dokler so bili sami, ker zaradi svojega prusofilstva niso mogli pridobiti velikega vpliva v Avstriji. Nevarnejši pa postajajo, ako se združijo s krščanskimi socialisti. Ta stranka je avstrijska in s tem bi nemški nacionalci postali sposobni za vlado. Da se pa mislijo krščanski socialisti postaviti popolnoma na nemškonarodni program, to nam spričuje govor kneza Liechtensteina, ki je vabil nemške nacionalce naravnost v svoj tabor in priporočal nemškim konservativcem naj se bolj spominjajo svoje narodnosti.

Vemo, da nekateri opravičujejo postopanje nemških socialistov s tem, da morajo kazati se nemškonarodne, ker drugače ne zmagajo na Dunaji. To je povse neosnovano. Boj, ki se bije na Dunaji, ni naroden, temveč narodnogospodarsk. Ondu narodnosti prav za prav še ni treba vlačiti na dan. Narodno vprašanje so krščanski socialisti izvlekli, ker to ugaja njih srcu, in ker hočejo z narodno politiko odvrniti pozornost od narodnogospodarstva, kajti obetali so volilcem v narodnogospodarskem oziru, kar jim ne bode moč izpolniti. Sicer je pa to pomisliti, kakšne bodo posledice tega, če bode ta stranka delala zase z nemškim šovinizmom, kot je začela. Ne le na Dunaji, temveč povsod v Avstriji bode razvnela mej Nemci narodno nestrpnost in imeli bodemo hujše boje, nego jih imamo sedaj. Tudi ko bi hotela kedaj premeniti taktiko, je ne bode mogla, prisiljena bode hoditi po potu, katero je nastopila. Vsaj vidimo pri nemških liberalcih, da ne morejo prijenjavati v narodnem oziru, ko bi tudi hoteli.

V začetku se da vsak tok zaježiti, a pozneje je večkrat prepozno. Zato pa moramo začasno začetni ustavljati se temu nemškonarodnemu toku, da ne pride v Avstriji do kacega federalizma, s katerim bi se več slovenskih pokrajin izročilo v nemško žrelo.

Politični pregled.

Deželnozkorske volitve. — V oktobru bodo letos nove volitve za deželni zbor v raznih kronovinah. Te volitve se zaradi tega jako važne, ker ni dvombe, da bodo nekoliko vplivale na razvoj stvari v državnem zboru. Ob enem bode nekako merilo za bodoče državnozbornske volitve. Zaradi tega pa že razne stranke pridno agitujejo. Na Češkem je zlasti pričakovati, da Mladočehi odvzamejo Staročehom več mandatov. Staročeska stranka pa napenja vse sile, da se obdrži. Organizovala se je že po vsej deželi, a to jej bode najbrž le malo pomagalo. Veleposestniki in jeden del duhovščine bodo pač podpirali s svojim vplivom Staročeha. V Galiciji se pa začenja močno gibanje po kmetih. Kmetje ne marajo več voliti sedanjih poslancev, ki so zastopali le interese veleposestnikov. Želeti je vsekako, da tudi Galicija dobi bolj demokratične zastopnike, ker bodo ž njimi druge slovanske stranke se lažje sporazumele, nego s sedanjimi zastopniki, ki se ne brigajo za družega, kakor za koristi poljske žlahte.

Dumreicher, zastopnik koroške trgovinske zbornice, odložil je svoj mandat. Dumreicher je nekaj bolehen in sedanja politika zedinjene levice mu ne ugaja. Dumreicher je pripadal k skrajnemu delu levice in bi po svojem političnem prepričanju bil pripadal bolj k nemškim nacionalcem. Bil je jeden največjih nasprotnikov Slovencev. Zaradi tega obsoja, da je levica glasovala za budget, v katerem je bila celjska postavka. Dumreicher se je izjavil, da bi prav za prav morali vsi levičarji odložiti svoje mandate, da dajo volilcem priliko, izreči svoje mnenje. Seveda tega sveta Dumreicherievega levica ne bode poslušala, ker ve, da se ima bati pri volitvah zgube mnogih mandatov. S tem bi le ustregli nemškim nacionalcem, ki jim pridno izpodkopujejo tla. Ko bi bile sedaj volitve, ko je še koalicija v živem spominu bi liberalci gotovo skoro četrtno mandatov zgubili. Ne le celjsko vprašanje, temveč tudi njih nazadnjaške težnje glede volilne reforme so jih pripravile ob veljavo pri liberalnih volilcih.

Nova koalicija. — Konservativnim Nemcem je že jako težko, da se je razrušila koalicija. Sprva so se nadejali, da bodo Mladočehi se jim približali, in se obnovi nekdanji železni obroč desnice. Mladočehi pa ne vstopijo v nobeno večino, katera ni odločno za uresničenje mladočeskega programa in pa za zdatno razširjenje volilne pravice. Poslednjega se pa konservativci silno boje. O svojem času so iz strahu pred razširjenjem volilne pravice bili se zvezali z nemškimi liberalci. Sedaj pa zopet vabijo liberalce v zvezo. Ker pa vedo, da bi ne mogel obstati konservativni klub, ako se odlože narodna vprašanja priporočajo zmernejšim levičarjem, da naj izbacnejo iz svoje stranke vse skrajne elemente. Levica pa nič prav ne mara slišati teh svetov. Liberalci vedo, da bi v novi koaliciji ne imeli zadostnega vpliva, ako se razcepijo in bi le zgubili popularnost pri volilcih. Zaradi tega je pa stališče konservativcev sedaj težje, nego je bilo pred koalicijo. Politiko, katero je bil zasnoval grof Hohenwart, rodi vedno nove težave. Z lepo se nemški konservativci iz teh težav ne bodo izmotali. Če se ne posreči sklopiti nove koalicije, razpustiti se bode moral državni zbor.

Zedinjena levica. — Nekateri levičarski listi spoznavajo, da se drugače liberalci več ne opomorejo, da se postavijo bolj na demokratično stališče in zahtevajo daleč sezajočo volilno reformo. Liberalci so pač prepozno prišli na to rešilno misel. Sedaj jim nikdo več resno ne veruje. Na drugi strani je pa tako premeno politiko veliko lažje priporočati, nego pa izvajati. Veleposestniki bi nikakor ne marali za obširno volilno reformo, ker se boje, da njih koristi pridejo v nevarnost. Zaradi tega ni dvombe, da se levica razcepi, ko bi še kaj takega poskušala. Zatorej mi ne verujemo, da bi levica poslušala take svete svojih glasil. Najbrž se pa s takimi govoricami skuša vplivati le na dunajske volilce, da bi pri volitvi v mestni zastop rajši volili liberalce. Demokratični nazori na Dunaji še precej vlečejo. Po dunajskih volitvah bode nemška liberalna stranka na ves demokratizem pozabila.

Shod nemadjarstij na Ogerskem je Madjarom trn v peti. Nekateri časopisi priporočajo, da bi se shod prepovedal, a vlada se prav ne upa, ker bi to le še bolj svetlo razkrilo, kako se zatirajo Slovani in Rumuni na Ogerskem. Tudi bi prepoved dosti ne hasnila, kajti shod bi se potem sešel na Dunaji in z Dunaja bi se njega razprave in sklepi še bolj izvedeli po svetu. Najhuje jezi Madjare to, da se v dotičnem oklici govori o raznih narodih na Ogerskem. Madjarski časopisi naglašajo, da je na Ogerskem le jeden narod in to je madjarski. Vsak ogerski državljani mora znati madjarski. Iz teh izjav so pač jasne madjarske namere, da bi radi raznarodili vse druge narodnosti. To se pa jim ne bode posrečilo, kajti nemadjarstij narodi se vedno bolj zavedajo svoje narodnosti. — Na ta shod pa baje pridejo tudi Srbi iz Hrvaške in se hočejo menda pritoževati o preziranju srbske narodnosti na Hrvaškem. Sodi se pa, da hočejo le Madjari

najeti nekatere hrvatske Srbe, da bi potem obračali pozornost do domačih razmer in pisali o zatiranju Srbov na Hrvaškem.

Rusija in Bolgarija. — Razni listi rastosili so neresnična poročila o razmerji Rusije napram Bolgariji. Pripovedovalo se je, da Rusija zahteva od Koburžana, da prestopi k pravoslavju, če hoče da ga pripozna, oziroma da hoče njegovega sina Borisa proklamirati za bodočega kneza bolgarskega. Tudi se je poročalo, da se namerava Arsena Batenberžana, sina prejšnjega kneza postaviti na prestol bolgarski. Vse to, da bi bili pogoji Rusije za sporazumljenje z Bolgarijo. Na vse to se je pa objavilo pojasnilo ruske vlade, ki natančno precizuje razmerje mej Bolgarsko in Rusko. Ruska vlada povdarja v pojasnilu, da Rusija sploh nima povoda se sporazumeti z bolgarskim narodom, ker bolgarski narod sploh ni nikdar prestal gojiti čutil iskrene ljubezni in hvaležnosti za ruski narod in za Rusijo. Zaradi tega se je tudi bolgarska deputacija v Peterburgu tako prijazno vsprejela. S sedanjo nelegalno bolgarsko vlado pa Rusija ne bo nikdar stopila v zvezo in dokler bo ta nelegalna vlada oficijelno zastopala bolgarsko državo, dotlej za Rusijo Bolgarska sploh ne eksistuje. Rusiji je zategadel nemogoče stopiti v kakršno si bodi zvezo s sedanjimi oficijelnimi zastopniki Bolgarske. Konečno dementuje nota vsa poročila glede Koburžana, njegovega sina Borisa in Arsena Batenberžana in povdarja da ruska vlada stoji strogo na temelji berlinskega dogovora, katerega izvedbo zahteva. Po tem dogovoru mora pa kneza voliti legalno sobranje in ga morajo velevlasti priznati. — Iz vsega tega je razvidno, da Rusija ne misli nikdar sedanjega kneza Ferdinanda priznati. Ugiba se že na vse strani, če odstopi knez Ferdinand in kdo bo voljen njegovim naslednikom. Bolgarsko vprašanje je sila zamotano.

Makedonija. — Ustaja traja dalje. Ustašem se ne godi najbolje. Prostovoljci bolgarski se vračajo iz Makedonije. Bolgarska vlada pa ne stori ničesar za ustaše, ker se preveč boji Turčije. Posebno knez hoče ohraniti dobre odnose s sultanom. Sploh se pa bolgarska vlada zato ne upa preveč vmešavati v makedonske razmere, ker se boji, da se ne bi zapletla v kako vojno. Zanimati za ustajo so se posebno začeli Grki, ki po časopisih pozivljejo evropske velevlasti in Turčijo, da naj podpirajo Grke in Albance v Makedoniji, in ti so edini jez proti panslavističnim težnjam. Bolgari pa, kakor naj-novejši dogodki kažejo, delajo pot do Carigrada. Grki se boje, da bode Makedonija zanje izgubljena in zato kličejo pod temi pretvezami na pomoč

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Javne seje dne 19. julija t. l. so se pod predsedstvom zborničnega predsednika Ivana Perdana udeležili nastopni zbornični svetniki: Ivan Baumgartner, Ivan Dogan, Oroslav Delenc, Janko Kersnik, Anton Klein, Franc Kollmann, Maks Krenner, Karol Luckmann, Jožef Rebek, Avgust Skaberne in Jernej Žitnik. Predsednik otvori sejo in imenuje overovateljema zapisnika današnje seje zbornična svetnika Iv. Baumgartnerja in Janko Kersnika.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Zbornični predsednik naznanja, da je došlo na zbornico nastopno pisanje. Nj. Prezvzišenosti bivšega gosp. trgovskega ministra grofa Wurmbanda: „Nj. c. in kr. apostoljsko Veličanstvo so me z najvišjim lastnoročnim pismom z dne 19. junija t. l. na mojo prošnjo blagovolili najmilostneje odpustiti kot trgovskega ministra. Ko se vsled te najmilostneje

odpustitve z današnjim dnem ločim iz svojega dose-danjega delovalnega kroga, štejem si v dolžnost, izreči čestiti trgovski in obrtniški zbornici svoje popolno priznanje in najtoplejo zahvalo za vredno podporo, katero sem v izvrševanju svojih intencij v pospešitev interesov trgovine in obrta, zmirom našel pri čestiti trgovski in obrtniški zbornici“. Zbornica sklene Nj. Prezvzišenosti bivšemu g. trgovinskemu ministru izreči najglobokejo zahvalo za krepko pospešitev od nje zastopanih interesov.

Zbornica vzame na znanje, da je Nj. Prezvzišenost gospod trgovinski minister odobril zbornični predlog, predložen s poročilom z dne 10. aprila t. l. in imenoval gosp. Ivana Baumgartnerja članom carinskega sveta in gosp. Jos. Kušarja namestnikom.

Odobre se nadalje naknadno nastopna poročila: a) Vsled odloka trgovskega ministerstva se je zbornica glede povračilnega prometa z žitom za mlenje obrnila na večje mline in na podlagi došlih odgovorov poročala na visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo. Na Kranjskem se je doslej le malo mlinov posluževalo povračilnega prometa, ker so kranjski mlini z ozirom na vozne razmere nasproti ogerskim mlinom na slabem in ker ti uživajo veliko ugodnejše refakcije tako glede tuje pšenice kakor glede izvozne moke. Vrh tega otežuje dobivanje tuje pšenice oziroma izvoza moke carinska manipulacija, ker so mlini izven Ljubljane prisiljeni pri uvozu žita in pri izvozu moke carinske uradnike iz Ljubljane v kraj podjetja pustiti priti, kar provzroča znatne stroške in uporabo tega prometa skoro onemogočuje. To se tiče uvoza žita in izvoza moke preko Ljubljane, neki trvdki izven Ljubljane pa se je za pošiljatve, ki gredo preko Pontabla na Laško, od c. kr. finančnega ravnateljstva dovolilo, da ondotni finančni organi zacarujejo blago. Na vprašanje, če so v zborničnem okraji mlini, ki delajo za izvoz, se je odgovorilo, da je na Kranjskem le omejeno število mlinov, ki delajo včasih za izvoz in uporabljajo povračilni promet. Uvoz iz Rumunije na Kranjsko ne ugaja in kranjski mlini so nakazani, ogersko pšenico mleti in če bi na Ogorskem nastala slaba letina, kakor v letih 1872. in 1873. bi morali zopet rusko pšenico preko Trsta dobivati in bi bili torej nakazani uporabljati povračilni promet, katerega nadaljni obstanek je v interesu mlinov. Glede drugega vprašanja se je v poročilu navelo, da se je zadnja leta izdelovanje mlinarskih pridelkov skrčilo. K tretjemu vprašanju se je pripomnilo, da se je izdelovanje skrčilo zaradi velike konkurence ogerskih mlinov. Glede nadaljevalnega vprašanja se je poudarjalo, da teh za mline žalostnih prikaznij nikakor ni provzročil povračilni promet in bi z odpravo tega izvoz moke opešal in bi bila konkurenca ogerskih mlinov v tuzemstvu še občutnejša. V smislu zakona z dne 26. decem. 1893., drž. zak. št. 193 in deželno-vladnega razglasa z dne 28. dec. 1894., št. 16.569, dež. zak. št. 3 iz l. 1895. je zbornica o podelitvi doneskov dopustil zidarski, tesarski in kamnoseški obrt poročila na c. kr. okr. glavarstva. Na okrajno glavarstvo v Ljubljani: Da je Matiji Koširju podeliti dopustilo za zidarski obrt za sodni okraj ljubljanske okolice, Janezu Vidoni-ju dopustilo za zidarski obrt v političnem okraji ljubljanske okolice za l. 1895. in 1896., Val. Grumu dopustilo za zidarski obrt za občino Vrhniko, Jerneju Štirnu dopustilo za tesarski obrt za sodni okraj ljubljanske okolice, Francu Komotarju dopustilo za zidarski obrt v okolici ljubljanski za najmanj 2 leti, Antonu Pajsarju dopustilo